

Second Conference of Parliamentarians of the Arctic Region: Conference Statement

We, elected representatives of the Canadian, Danish and Greenlandic, Finnish, Icelandic, Norwegian, Russian and Swedish Parliaments, of the Sami Parliaments, the Nordic Council, the West Nordic Parliamentary Council and of the International Arctic Indigenous Peoples' Organizations, meeting in Yellowknife, Northwest Territories, Canada, on 13-14 March 1996,

Recalling

- the statement of conclusion (Final Document) from the International Parliamentary Conference of the Arctic, held in Reykjavík in August 1993; and

Noting

- that the Arctic region is important not only to residents of the Arctic areas and to the social, economic and spiritual well-being and political development of all northern countries, but also to international relations throughout the world, and to the regional and global environment;

- the need to achieve sustainable or long-term economic and cultural vigour in all Arctic areas, based to the optimum extent on local or regional resources, conditions, skills, and values; and taking into account the special and diverse interests and contributions of Arctic indigenous peoples;

- the need to ensure that resources of the Arctic regions are used and conserved in such a way that they provide optimum benefit both to the residents of the Arctic and northern regions in which they are found and to the countries in which they occur;

- the sensitivities and vulnerabilities of Arctic and northern terrestrial and marine ecosystems to chemical contaminants from both near and distant sources; the threats presented by such contaminants to the health of present and future generations, and the extreme difficulty, imposed by Arctic environmental conditions and biological processes, of removing such contamination or counteracting its effects once it has become dispersed in Arctic regions;

- that these sensitivities and vulnerabilities, and the challenges and opportunities presented by Arctic resources of many kinds, emphasize the continued need for protection of the environment and preservation of biological diversity in the Arctic region, and for respect for the principles of sustainable and responsible development in the utilization of its natural resources;

Noting also

- the need for enhancing through legislative activities parliamentary influence on the overall development and protection of the Arctic region, and the need for active dialogues between governments and parliaments on Arctic issues;

Recognizing

- that notwithstanding the wide diversity and variety of geographical, demographic, cultural, historical, and political characteristics of different Arctic and northern areas, there are common or shared problems, and opportunities for regional and circumpolar action that can be of mutual benefit to all Arctic states and peoples;

- the responsibilities incumbent upon the elected representatives of Arctic regions to protect the Arctic region and its peoples against environmental threats, unwise or wasteful use of its resources, and destruction of its cultures;

- the essential contribution that the accumulated knowledge of indigenous peoples can make in addressing the present and future problems of the Arctic regions and in implementing solutions;

- the need for improved scientific knowledge and development of appropriate technologies to address satisfactorily the increasingly serious environmental, resource-use, economic, and potential health problems of the Arctic regions;
- the report and recommendations on a programme of co-operation in the Arctic Region, adopted by the Nordic Council of Ministers, February 1996, which emphasizes the need for closer co-operation and coordination in Arctic activities and policies to avoid duplication of effort or inconsistencies and to achieve an optimum balance between regional, national, and circumpolar efforts and policies concerned with the Arctic;
- that the process of establishing an Arctic Council as an intergovernmental institutional framework to promote co-operation for environmental protection and sustainable development of the Arctic region appears to be coming to a conclusion;

Recognizing also

- that the expression of co-ordinated concerns and discussions from parliamentarians in many northern countries will facilitate the work of addressing the complex and shared issues of the Arctic region;

Determined to

- seize this moment in the political and environmental history of the world, when all Arctic nations in concert and the circumpolar peoples in particular, have an opportunity to turn the course of regional and international events from patterns of exclusiveness and confrontation toward a vision of circumpolar co-operation, collective environmental and social security, and shared responsibility for our common high-latitude home;
- protect and defend the Arctic against environmental threats arising from outside the region and from unsustainable activities within the Arctic;
- work toward establishment of collective or shared international responsibilities and mechanisms involving all the Arctic nations, to ensure environmental and political security for the whole of the Arctic region, acknowledging the responsibility of each northern country and the international community to relieve the Arctic region of environmental threats, including radioactive and other hazardous wastes which have been dumped or discharged on land or at sea, or which may be carried to Arctic regions by atmospheric and ocean currents;

Therefore recommend

- the establishment of an Arctic Council that will enhance international co-ordination and co-operation on issues of Arctic policy, environmental protection, sustainable economic development, and cultural diversity;
- support for the development and implementation in the Arctic regions, where appropriate, of international and national activities arising out of Agenda 21 of the UNCED, in particular Chapter 26 regarding indigenous peoples, the Convention on Biological Diversity, and Principle 21 of the Rio Declaration;
- the careful development of national economic and health policies of all northern countries that will recognize the special needs and conditions of Arctic regions;
- the promotion of co-operation between intergovernmental bodies and non-Arctic states that have an interest in, or whose policies may have an effect upon, Arctic regions, such as the European Union and the Nordic Council of Ministers;
- the adoption of national policies and international arrangements that broaden Arctic security issues from a predominantly military focus to the development of collective environmental security that includes the values, life styles, and cultural identity of indigenous northern societies;

- the continuation and widening of the practice of including representatives of Arctic peoples in national delegations in international negotiations and decisions which affect Arctic communities, resources, and ecosystems;
- the sustainable and rational utilization of the living resources of the sea, including marine mammals;
- intensified intergovernmental co-operation in the development of communications, transportation systems, and commerce throughout the Arctic region, consistent with environmental protection and cultural identities;

And ask our respective governments to

- establish the intergovernmental Arctic Council as soon as possible, and ensure that national authorities work toward the implementation of the recommendations and activities of the Council;
- include the Standing Committee of Parliamentarians of the Arctic Region as a component of the structure for international co-operation within the Arctic Council, and to express the desirability of a close dialogue between the Arctic Council and the Standing Committee;
- under the aegis of the proposed Arctic Council, continue vigorously to implement, with adequate resources and policy support, the Arctic Environmental Protection Strategy and its sub-programmes;
- work assiduously toward the achievement of international agreements and operational protocols for the reduction of greenhouse gases and the control of the release of toxic materials, stressing their particular effect on the long-term environment of the Arctic regions and the well-being of its peoples;
- set in place practices whereby all policies at all levels, including all international agreements to which the state is a party, are examined for their potential effect on Arctic regions and Arctic peoples, with provisions made if necessary to ensure that their implementation is appropriate to Arctic conditions;
- support increased national and international scientific research and environmental monitoring of sub-Arctic and Arctic areas, including where relevant the research priorities identified by the International Conference for Arctic Research Planning organized by the International Arctic Science Committee, the activities of the UNESCO Northern Sciences Network, and other internationally co-ordinated national scientific activities related to polar regions;
- ensure that at an early stage, formal environmental assessment, with adequate input from resident indigenous peoples, is included in all plans and decisions that could have impact on Arctic landscapes or waters;
- in collaboration with indigenous people from different parts of the Arctic, develop co-ordinated and co-operative programmes and activities to give expression to the cultures and histories, recognize the rights, spiritual and human values and teachings, and improve the social and economic circumstances of indigenous peoples throughout the region, recognizing the particular role and contribution of women;
- set in place and strengthen policies and programmes to encourage and facilitate the active participation or leadership by indigenous Arctic peoples in scientific activities in Arctic regions, especially on those subjects that are identified by northern residents themselves to be important to their social and economic prosperity and their culture;
- join with other countries in establishing and supporting a scientifically valid, operationally practical means of preventing and controlling deleterious effects on the Arctic marine and coastal environment from waste radioactive substances presently deposited in Arctic areas or watersheds;
- maintain and improve the circumpolar network of environmental observation and monitoring systems, including especially meteorological and upper atmosphere observations, monitoring of chemicals of concern, and radioactivity;
- support efforts to create a ban on nuclear weapons tests and to put all other civilian and military use of nuclear technology and nuclear material, including management of radioactive wastes, under international surveillance and control;

- develop and implement opportunities for Arctic-related measures of international confidence-building, arms control, and disarmament;
- prepare an inventory of Arctic-related work undertaken in the subjects identified in this Statement, including studies of indigenous cultures, languages and histories, and present results to the next Parliamentary Conference;

Furthermore

- the Conference gratefully accepts the kind invitation of Russia to host in Salekhard, no later than 1998, the next Conference of Parliamentarians;
- the Conference asks the Standing Committee of Parliamentarians of the Arctic Region to continue its work, in which the major tasks will be: (1) to follow up the implementation of the recommendations and requests from this conference to governments and international bodies; (2) to follow closely the establishment of the Arctic Council, and ensure the future role and recognition of parliamentarians in facilitating the work of the Council; (3) to study alternatives for future arrangements for inter-parliamentary co-operation between the Arctic countries and to report to the next Conference of Parliamentarians; and (4) to prepare, in co-operation with the host country, the next Conference of Arctic Parliamentarians;
- the Conference asks the Nordic Council to take continued responsibility for the Committee's secretariat, in co-operation with the host country for the next conference.

Yellowknife, Canada, 14 March 1996

Déclaration de la Deuxième Conférence des parlementaires de la région arctique

Nous, représentants élus des parlements canadien, danois et groenlandais, finlandais, islandais, norvégien, russe et suédois, des parlements samis, du Conseil nordique, du Conseil parlementaire de l'Ouest nordique (West Nordic Parliamentary Council) et des organisations internationales des peuples autochtones de l'Arctique, réunis à Yellowknife (Territoires du Nord-Ouest), au Canada, du 13 au 14 mars 1996;

Rappelant

- l'énoncé des conclusions (document final) de la Conférence internationale des parlementaires de l'Arctique, tenue à Reykjavík en août 1993;

Notant

- l'importance de la région arctique non seulement pour ses habitants ainsi que pour le bien-être social, économique et spirituel et pour le développement politique de tous les pays nordiques, mais également pour les relations internationales dans le monde entier et pour l'environnement régional et planétaire;

- le besoin de parvenir au dynamisme économique et culturel durable ou à long terme dans toutes les zones arctiques, en se fondant au mieux sur les ressources, conditions, aptitudes et valeurs locales et régionales et en tenant compte des intérêts et des apports spéciaux et divers des Autochtones de l'Arctique;

- le besoin de veiller à ce que les ressources de l'Arctique soient utilisées et conservées à l'avantage optimal des habitants de l'Arctique et du Nord et des pays où elles se trouvent;

- la sensibilité et la fragilité des écosystèmes terrestres et marins de l'Arctique et du Nord aux polluants chimiques de sources proches et distantes; les menaces que présentent ces polluants pour la santé des générations actuelles et futures et l'extrême difficulté, imposée par les conditions environnementales et les processus biologiques dans l'Arctique, de dépolluer ou de contrer les effets des polluants une fois dispersés dans la région;

- que cette sensibilité et cette fragilité, et les défis et possibilités présentés par des ressources arctiques variées, font ressortir le besoin persistant de protéger l'environnement et de préserver la diversité biologique de la région, ainsi que de respecter les principes du développement durable et responsable dans l'utilisation des ressources naturelles qui s'y trouvent;

Notant également

- la nécessité de renforcer au moyen d'activités législatives l'influence des parlementaires sur le développement global et sur la protection de la région arctique, et le besoin que les gouvernements et les parlements dialoguent activement sur les questions arctiques;

Reconnaissant

- que, malgré la grande diversité et variété des caractéristiques géographiques, démographiques, culturelles, historiques et politiques de diverses zones arctiques et nordiques, il y a des problèmes communs ou partagés et des possibilités d'action régionale et circumpolaire qui peuvent profiter à l'ensemble des États et des populations arctiques;

- les responsabilités qui incombent aux représentants élus de l'Arctique de protéger la région et ses habitants contre les menaces à l'environnement, l'utilisation imprudente ou le gaspillage de ses ressources et la destruction de ses cultures;

- l'apport essentiel que les connaissances accumulées par les populations autochtones peuvent fournir pour régler les problèmes actuels et futurs de la région et pour mettre en oeuvre les solutions;

- le besoin d'améliorer les connaissances scientifiques et de développer les technologies voulues pour bien s'attaquer aux problèmes de plus en plus graves que connaît la région arctique en matière d'environnement, d'utilisation des ressources et d'économie et de ceux qu'elle peut connaître en matière de santé;

- le rapport et les recommandations d'un programme de coopération dans la région arctique, adoptés par le Conseil nordique des ministres, en février 1996, qui souligne le besoin d'une coopération et d'une collaboration plus étroites au chapitre des activités et des politiques de l'Arctique pour éviter la multiplication inutile des efforts ou les contradictions et pour réaliser l'équilibre optimal parmi les politiques et efforts régionaux, nationaux et circumpolaires concernant la région;

- que semble arriver à sa conclusion le processus visant l'établissement d'un conseil de l'Arctique comme cadre institutionnel intergouvernemental pour favoriser la coopération en faveur de la protection de l'environnement et du développement durable de la région arctique;

Reconnaissant également

- que l'expression de préoccupations d'ensemble et que les discussions des parlementaires de nombreux pays nordiques faciliteront la tâche de s'attaquer aux enjeux complexes et partagés de la région arctique;

Déterminés

- à profiter de ce moment dans l'histoire politique et environnementale du monde, quand toutes les nations arctiques de concert et les populations circumpolaires en particulier ont l'occasion d'agir sur la tournure des événements régionaux et internationaux afin que l'exclusivisme et la confrontation fassent place à une vision de coopération circumpolaire, de sécurité collective de l'environnement et de la société et de responsabilité partagée à l'égard de notre patrie des hautes latitudes;

- à protéger et à défendre l'Arctique contre les menaces environnementales provenant de l'extérieur de la région et des activités non durables dans la région;

- à travailler à établir des responsabilités internationales, qui soient collectives ou partagées, et des mécanismes impliquant tous les pays de l'Arctique pour assurer la sécurité environnementale et politique de toute la région arctique, en reconnaissant la responsabilité qui incombe à chaque pays nordique et à la communauté internationale de débarrasser la région des menaces environnementales, y compris des déchets radioactifs et autres déchets dangereux qui ont été déchargés sur terre ou rejetés en mer ou qui peuvent être transportés dans la région par les courants atmosphériques et océaniques;

Recommandons par conséquent

- l'établissement d'un conseil de l'Arctique qui renforcera la coordination et la coopération internationales sur des questions de politiques, de protection de l'environnement, de développement économique durable et de diversité culturelle dans l'Arctique;

- l'appui au développement et à la mise en oeuvre dans la région arctique, s'il y a lieu, d'activités internationales et nationales émanant d'Action 21 de la CNUED, en particulier au chapitre 26 concernant les Autochtones qui est issu de la Convention sur la diversité biologique et du principe 21 de la Déclaration de Rio;

- l'élaboration soignée de politiques économiques et sanitaires nationales à l'intention de tous les pays nordiques qui reconnaîtront les conditions et les besoins particuliers de la région arctique;

- la promotion de la coopération entre les organismes intergouvernementaux et les États autres que ceux de l'Arctique qui s'intéressent à la région arctique, ou dont les politiques peuvent avoir un impact sur elle, tels que l'Union européenne ou le Conseil nordique des ministres;

- l'adoption de politiques nationales et la conclusion d'ententes internationales qui élargissent les questions de sécurité de l'Arctique, au-delà de considérations principalement militaires, pour englober la mise en place d'un régime collectif de sécurité de l'environnement qui tient compte des valeurs, des modes de vie et de l'identité culturelle des sociétés autochtones du Nord;

- la continuation et l'élargissement de la pratique consistant à faire participer les représentants des peuples de l'Arctique aux délégations nationales qui prennent part aux négociations et décisions internationales touchant les collectivités, les ressources et les écosystèmes de la région;
- l'utilisation durable et rationnelle des ressources biologiques de la mer, y compris les mammifères;
- l'intensification de la coopération intergouvernementale au développement des communications, des systèmes de transport et du commerce pour toute la région arctique, dans le respect de l'environnement et de l'identité culturelle;

Et demandons à nos gouvernements respectifs

- d'établir, le plus tôt possible un organisme intergouvernemental, soit le Conseil de l'Arctique, et de veiller à ce que les autorités nationales favorisent la mise en oeuvre des recommandations et des activités du Conseil;
- d'intégrer le Comité permanent des parlementaires de la région arctique dans la structure de coopération internationale au sein du Conseil de l'Arctique et d'exprimer le fait qu'il est souhaitable d'entretenir un dialogue étroit avec le Comité permanent;
- de poursuivre vigoureusement, sous l'égide du Conseil de l'Arctique proposé, l'application de la Stratégie pour la protection de l'environnement arctique et de ses sous-programmes, avec les ressources et l'appui stratégique appropriés;
- de travailler assidûment à l'application des ententes internationales et des protocoles opérationnels visant la réduction des gaz à effet de serre et le contrôle du rejet de matières toxiques en faisant particulièrement valoir leur effet à long terme sur l'environnement et sur le bien-être des populations dans la région arctique;
- de mettre en place des pratiques au moyen desquelles l'ensemble des politiques, à tous les niveaux, y compris toutes les ententes internationales passées par l'État, sont examinées du point de vue de leur effet potentiel sur la région et les populations arctiques et d'inclure, le cas échéant, des dispositions garantissant que leur mise en application soit adaptée aux conditions de l'Arctique;
- d'appuyer l'accroissement des activités nationales et internationales de recherche scientifique et de surveillance environnementale concernant les zones subarctiques et arctiques, y compris, s'il y a lieu : les priorités de recherche définies par les participants à la conférence internationale pour la planification de la recherche dans l'Arctique organisée par l'International Arctic Science Committee, les activités du Réseau scientifique pour le Nord de l'UNESCO et d'autres activités scientifiques d'envergure nationale relatives aux régions polaires et coordonnées à l'échelle internationale;
- de veiller à ce que, dès les étapes initiales, une évaluation environnementale officielle, ayant bénéficié de l'apport adéquat des Autochtones qui vivent dans la région, soit incluse dans tous les plans et toutes les décisions susceptibles d'avoir une incidence sur les paysages ou les eaux de l'Arctique;
- d'élaborer, avec la collaboration des populations autochtones de différentes parties de l'Arctique, des activités et des programmes concertés et coopératifs qui font une place à la culture et à l'histoire, qui tiennent compte des droits, des valeurs et des enseignements spirituels et humains et qui permettent d'améliorer la situation économique et sociale des populations autochtones de toute la région, tout en reconnaissant le rôle et l'apport particuliers des femmes;
- de mettre en place et de renforcer des politiques et des programmes visant à encourager et à faciliter la participation active ou le leadership des populations autochtones de l'Arctique relativement à des activités scientifiques, en particulier pour les sujets que les habitants du Nord ont eux-mêmes identifiés comme étant importants pour leur prospérité économique et sociale et leur culture;
- de collaborer avec d'autres pays à la mise au point et à l'appui d'un moyen scientifiquement valable et réalisable pour prévenir et contrôler les effets nocifs, sur les zones marines et littorales arctiques, des déchets radioactifs présents dans les territoires ou les bassins hydrographiques de la région;

- de maintenir et d'améliorer le réseau circumpolaire de systèmes d'observation et de surveillance environnementales, surtout en ce qui concerne les observations météorologiques et celles de la haute atmosphère, la surveillance des substances chimiques préoccupantes et la radioactivité;
- d'appuyer les efforts pour interdire les essais d'armes nucléaires et pour soumettre à la surveillance et au contrôle internationaux tous les autres usages civils et militaires de la technologie et du matériel nucléaires, y compris la gestion des déchets radioactifs;
- de concevoir et de concrétiser des possibilités de mesures liées à l'Arctique et visant l'instauration de la confiance, le contrôle des armements et le désarmement à l'échelle internationale;
- de dresser un inventaire des travaux relatifs à l'Arctique dans les domaines identifiés dans cette déclaration, y compris les études sur les cultures, les langues et l'histoire autochtones, et d'en présenter les résultats à la prochaine conférence des parlementaires.

En outre,

- nous acceptons avec gratitude l'aimable invitation de la Russie à organiser à Salekhard, d'ici 1998, la prochaine conférence des parlementaires;
- nous demandons au Comité permanent des parlementaires de la région arctique de poursuivre ses travaux, qui consisteront principalement : 1) à suivre la mise en oeuvre des recommandations et des requêtes faites dans le cadre de cette conférence aux gouvernements et aux organismes internationaux; 2) à suivre de près la création du Conseil de l'Arctique et à s'assurer que les parlementaires jouent un rôle et sont reconnus comme des personnes clés qui contribuent à faciliter la tâche du Conseil; 3) à étudier des solutions de rechange pour les arrangements futurs en ce qui concerne la coopération entre les parlements des pays de l'Arctique et à présenter un rapport à la prochaine conférence des parlementaires; 4) à organiser, en collaboration avec le pays hôte, la prochaine conférence des parlementaires de la région arctique;
- nous demandons au Conseil nordique de se charger en permanence du secrétariat du Comité en collaboration avec le pays hôte de la prochaine conférence.

Yellowknife, Canada, le 14 mars 1996

Inofficiell översättning Andra arktiska parlamentarikerkonferensen Konferensuttalande

Vi, valda företrädare för parlamenten i Canada, Danmark och Grönland, Finland, Island, Norge, Ryssland och Sverige, sameparlamentet, Nordiska rådet, Västnordiska parlamentariska rådet och Internationella organisationen för urfolken i Arktis, som har sammanträtt i Yellowknife, Nordväst-Territoriet, Canada, den 12-14 mars 1996,

erinrar

om slutdokumentet från Internationella parlamentariska Arktiskonferensen, som hölls i Reykjavik i augusti 1993, och

noterar

- att det arktiska området är viktigt inte bara för invånarna i de arktiska områdena och för den sociala, ekonomiska och andliga välfärden och den politiska utvecklingen i samtliga nordliga länder, utan också för de internationella relationerna i hela världen, och för den regionala och globala miljön,
- behovet av att uppnå en uthållig eller långsiktig ekonomisk och kulturell livskraft i alla arktiska områden, som i största möjliga utsträckning baserar sig på lokala eller regionala resurser, förhållanden, färdigheter och värderingar, och som tar hänsyn till de arktiska urfolkens särskilda och olikartade intressen och insatser,
- behovet av att värna att de arktiska områdenas resurser används och bevaras på ett sätt som är till största möjliga nytta både för invånarna i de arktiska och nordliga regioner där de påträffas och de länder där de förekommer,
- de arktiska och nordliga land- och havsekosystemens känslighet och sårbarhet inför kemiska föroreningar från källor nära och fjärran, det hot som sådana föroreningar utgör för nu levande och kommande generationers hälsa, och de synnerliga svårigheter som de arktiska miljöförhållandena och biologiska processerna innebär för att röja undan föroreningar och förebygga deras konsekvenser när de väl har spritts i det arktiska området,
- att denna känslighet och sårbarhet samt de utmaningar och möjligheter som allehanda arktiska resurser erbjuder understryker det fortsatta behovet av att skydda miljön och bevara artrikedomen i det arktiska området samt av respekt för principen om en uthållig och ansvarsmedveten utveckling i nyttjandet av dess naturresurser,

konstaterar

- behovet av lagstiftningsåtgärder för att förstärka det parlamentariska inflytandet över allt utvecklande och skydd av det arktiska området, och behovet av en aktiv dialog mellan regeringar och parlament i arktiska frågor,

erkänner

- att det trots mångfalden och variationen i de arktiska och nordliga områdenas geografiska, demografiska, kulturella, historiska och politiska särdrag finns gemensamma eller likartade problem samt tillfällen till regionala och polara insatser som kan vara till ömsesidig nytta för alla arktiska stater och folk,
- det ansvar som de valda företrädarna för det arktiska området har för att skydda det arktiska området och dess folk mot miljöhot, oförnuftig eller slösaktig användning av dess resurser och förstöring av dess kulturer,
- det väsentliga bidrag som urfolken kan ge genom sin samlade kunskap för att ta itu med nuvarande och framtida problem i de arktiska områdena och för att lösa dem,

- behovet av ökad vetenskaplig kunskap och utveckling av lämplig teknik för att på ett tillfredsställande sätt ta itu med de arktiska områdenas växande problem med miljön, resursanvändningen och ekonomin samt potentiella hälsoproblem,

- den rapport och de rekommendationer om ett samarbetsprogram för det arktiska området som Nordiska ministerrådet antog i februari 1996, där tonvikten ligger på behovet av ett närmare samarbete och bättre samordning av arktiska aktiviteter och principer för att undvika dubbelinsatser eller inkonsekvenser och för att uppnå en optimal balans mellan regionala, nationella och polara åtgärder och program som gäller det arktiska,

- att processen med att etablera ett Arktiskt råd som en mellanstatlig institutionell ram för att främja samarbete kring miljöskydd och uthållig utveckling i det arktiska området ser ut att ha gått in i sin avslutande fas,

erkänner vidare

- att de samlade angelägenheter och diskussioner som parlamentarikerna i många nordliga länder tagit upp kommer att göra det lättare att ta itu med komplicerade, gemensamma frågor som gäller det arktiska området,

är fast beslutna att

- ta i akt detta tillfälle i världens politiska historia och miljöhistoria som alla arktiska nationer tillsammans och polarfolken i synnerhet har att ändra den regionala och internationella inriktningen från uteslutning och konfrontation mot polart samarbete, kollektiv säkerhet i miljön och samhället samt delat ansvar för vårt gemensamma hemvist på högre breddgrader,

- skydda och försvara Arktis mot miljöhot utifrån och mot ohållbara aktiviteter i Arktis,

- arbeta för att etablera ett kollektivt eller delat internationellt ansvar och mekanismer som omfattar alla arktiska nationer, värna miljösäkerheten och den politiska säkerheten i hela det arktiska området, erkänna varje nordligt lands och det internationella samfundets ansvar för att det arktiska området befrias från miljöhot, däribland radiokaktivt och annat riskavfall, som har dumpats eller deponerats på land eller till havs eller som kan transporteras till de arktiska områdena med luft- och havsströmmar,

rekommenderar därför

- att ett Arktiskt råd inrättas för att främja en internationell samordning och samverkan i arktiska policyfrågor, miljöskydd, en uthållig ekonomisk utveckling och kulturell mångfald,

- stöd för att utveckla och genomföra, där det är lämpligt, internationella och nationella åtgärder utifrån UNCED:s Agenda 21, i synnerhet kapitel 26 om urfolk, konventionen om biologisk mångfald samt princip 21 i Riodeklarationen i de arktiska områdena,

- att samtliga nordliga länder omsorgsfullt utarbetar nationella ekonomiska program och hälsopolicyer som tar hänsyn till de arktiska områdenas särskilda behov och förhållanden,

- främjat samarbete mellan mellanstatliga institutioner och icke arktiska stater som hyser ett intresse för eller vars strategier kan få konsekvenser för de arktiska områdena, såsom Europeiska unionen och Nordiska ministerrådet,

- att nationella program och internationella ordningar antas som utvidgar arktiska säkerhetsfrågor från en företrädesvis militär infallsvinkel till ett kollektivt miljösäkerhetsbegrepp som omfattar värderingar, livsföring och kulturell identitet hos de nordliga urfolken,

- fortsatt och utvidgad praxis att inkludera företrädare för de arktiska folken i nationella delegationer vid internationella förhandlingar och beslut som inverkar på de arktiska samhällena, resurserna och ekosystemen,

- att havets levande resurser, däribland havsdäggdjur, utnyttjas på ett uthålligt och rationellt sätt,

- att det mellanstatliga samarbetet intensifieras vad gäller att utveckla kommunikationer, transportsystem och handel i hela det arktiska området, utifrån miljöskyddsaspekter och kulturella identiteter;

Och uppmanar våra respektive regeringar att

- så fort tillfälle ges inrätta det mellanstatliga Arktiska rådet och se till att de nationella myndigheterna arbetar för att implementera rådets rekommendationer och aktiviteter,

- inkludera Ständiga arktiska parlamentarikerkommittén i Arktiska rådets internationella samarbetsstrukturer och uttala en önskan om en nära dialog mellan Arktiska rådet och Ständiga kommittén,

- under ledning av det föreslagna Arktiska rådet fortsätta att aktivt, med adekvata resurser och utifrån fastslagen policy, genomföra den Arktiska miljöskyddsstrategin med delprogram,

- arbeta träget för att uppnå internationella överenskommelser och handlingsprotokoll för att reducera drivhusgaser och kontrollera utsläpp av giftiga ämnen, med hänsyn till deras särskilda konsekvenser för miljön i de arktiska områdena på sikt och människornas välfärd i dem,

- lägga fast procedurer som innebär att de potentiella konsekvenserna av alla program på alla nivåer, däribland alla internationella överenskommelser som staterna har tillträtt, för de arktiska områdena och arktiska folken undersöks, vid behov genom att se till att deras genomförande är förenligt med arktiska förhållanden,

- understödja ökad nationell och internationell vetenskaplig forskning och miljöövervakning i sub-arktiska och arktiska områden, inklusive där det är lämpligt: forskningsprioriteter som fastställts av Internationella arktiska vetenskapskommitténs Internationella konferens för planering av arktisk forskning, aktiviteter inom ramen för UNESCOs Nätverk för nordlig forskning, samt andra internationellt samordnade nationella vetenskapliga aktiviteter som hänför sig till polarområdena,

- se till att en formell miljökonsekvensbedömning blir utförd på ett tidigt stadium med adekvat medverkan från urfolken i respektive område och intagen i alla planer och beslut som kan få konsekvenser för arktiska landskap och vatten,

- i samråd med urfolken i olika delar av det arktiska området ta fram samordnade samarbetsprogram och aktiviteter som låter urfolkens kulturer och historia komma till tals, erkänner urfolkens rättigheter, andliga och mänskliga värderingar och läror samt förbättrar deras sociala och ekonomiska förhållanden i hela området, med särskild hänsyn till kvinnors särskilda roll och bidrag,

- lägga fast och förstärka principer och program för att uppmuntra och underlätta de arktiska urfolkens aktiva medverkan eller ledarskap i vetenskapliga aktiviteter i de arktiska områdena, inte minst kring teman som de nordliga invånarna själva anser viktiga för sitt sociala och ekonomiska välbefinnande och sin kultur,

- tillsammans med andra länder etablera och understödja en vetenskapligt relevant och praktiskt genomförbar metod att förhindra och kontrollera de skadliga effekterna för den arktiska havsmiljön och kustmiljön av radioaktiva ämnen som för närvarande deponeras i arktiska områden och avrinningsområden,

- underhålla och förbättra polarområdesnätverket för miljöobservationer och kontrollfunktioner, däribland framför allt meteorologiska observationer och iakttagelser i den övre atmosfären, kontroll av skadliga kemikalier och radioaktivitet,

- understödja insatser för att få till stånd ett förbud mot kärnvapenprover och att ställa all annan civil och militär användning av kärnteknik och kärnmaterial, däribland hantering av radioaktivt avfall, under internationell övervakning och kontroll,

- utveckla och genomföra insatser som avser internationella förtroendeskapande åtgärder, vapenkontroll och nedrustning med anknytning till de arktiska områdena

- utarbeta en förteckning över åtgärder med arktisk anknytning på de områden som anges i detta uttalande, däribland studier av urfolken, deras språk och historia, och att lägga fram resultaten för nästa parlamentariska konferens,

Vidare

- accepterar konferensen tacksamt Rysslands vänliga erbjudande att stå värd för nästa parlamentarikerkonferens i Salkhard senast 1988,

- uppmanar konferensen ständiga arktiska parlamentarikerkommittén att fortsätta med sitt arbete, som i huvudsak skall bestå av: (1) att följa upp implementeringen av rekommendationer och yrkanden från denna konferens till regeringar och internationella organ, (2) noga följa inrättandet av Arktiska rådet samt säkerställa en framtida roll och ställning för parlamentarikerna i att främja rådets arbete, (3) studera alternativa framtida arrangemang för interparlamentariskt samarbete mellan de arktiska länderna och att avlägga rapport för nästa parlamentarikerkonferens, samt (4) att i samråd med värdlandet förbereda nästa arktiska parlamentarikerkonferens,

- konferensen uppmanar Nordiska rådet att fortsatt bära ansvar för kommitténs sekretariat tillsammans med värdlandet för nästa konferens.

Yellowknife, Canada, 14 mars 1996

Arktisen alueen toinen parlamentaarinen konferenssi

Konferenssin julkilausuma

Me, Islannin, Grönlannin, Kanadan, Norjan, Ruotsin, Suomen, Tanskan ja Venäjän parlamenttien, saamelaisten parlamenttien, Pohjoismaiden neuvoston, Länsi-Pohjolan parlamentaarisen yhteistyöneuvoston ja arktisten alkuperäiskansojen kansainvälisten järjestöjen valitsemat edustajat, kokoontuessamme 12. - 14. maaliskuuta 1996 Yellowknifessa, Luoteis-Territorioissa, Kanadassa, palautamme mieleen

- päätösjulkilausuman (pätösasiakirjan) arktisen alueen kansainvälisestä parlamentaarisesta konferenssista, joka pidettiin Reykjavikissä elokuussa 1993, ja

olemme panneet merkille

- että arktinen alue on tärkeä paitsi arktisten alueiden asukkaille ja kaikkien pohjoisten maiden sosiaaliselle, taloudelliselle ja henkiselle hyvinvoinnille ja poliittiselle kehitykselle myös kansainvälisille suhteille maailmanlaajuisesti ja alueelliselle ja globaalille ympäristölle,

- että kaikilla arktisilla alueilla on tarve saavuttaa kestävä tai pitkän aikavälin taloudellinen ja kulttuurinen elinvoima, joka perustuu optimaalisessa määrin paikallisiin tai alueellisiin voimavaroihin, edellytyksiin, taitoihin ja arvoihin sekä tarve ottaa huomioon arktisten alkuperäiskansojen erityiset ja monenlaiset edut ja myötävaikutus,

- tarpeen turvata arktisten alueiden voimavarojen käyttö ja säilyttäminen siten, että ne antavat optimaalisen hyödyn sekä arktisten ja pohjoisten alueiden asukkaille että niille valtioille, joissa niitä esiintyy,

- arktisten ja pohjoisten alueiden terrestristen ja merellisten ekojärjestelmien herkkyyden ja haavoittuvuuden läheltä ja kaukaa tulleille kemiallisille saasteille, niiden nykyisten ja tulevien sukupolvien terveydelle aiheuttamiin uhkiin, sekä arktisten ympäristöolojen ja biologisten prosessien aiheuttamat äärimmäiset vaikeudet poistaa tällaiset saasteet tai torjua niiden vaikutus kun ne kerran ovat levinneet arktisille alueille,

- että tämä herkkyys ja haavoittuvuus sekä monenlaisten arktisten voimavarojen edustamat haasteet ja mahdollisuudet korostavat ympäristönsuojelun ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämisen jatkuvaa tarvetta arktisella alueella sekä kestävä ja vastuullisen kehityksen periaatteiden kunnioittamista hyödynnettäessä alueen luonnonvaroja,

lisäksi olemme panneet merkille

- tarpeen lainsäädännöllisin keinoin lisätä parlamentaarista vaikutusmahdollisuutta arktisen alueen yleiskehitykseen ja suojeluun sekä hallitusten ja parlamenttien välisen arktisista kysymyksistä käytävän aktiivisen vuoropuheluun tarpeen,

tiedostamme

- että arktisten ja pohjoisten eri alueiden maantieteellisten, demografisten, kulttuuristen, historiallisten ja poliittisten piirteiden laajoista eroista ja vaihteluista huolimatta on olemassa yhteisiä ongelmia ja mahdollisuuksia alueelliseen ja kalottiyhteistyöhön, jotka saattavat hyödyttää kaikkia arktisia valtioita ja kansoja, - arktisilta alueilta valittujen edustajien velvollisuuden suojella arktista aluetta ja sen kansoja ympäristöuhkilta, varojen harkitsemattomalta ja tuhlaavalta käytöltä ja alueen kulttuureja tuholta,

- että alkuperäiskansoille kertynyt tieto antaa olennaisen panoksen käsiteltäessä arktisten alueiden nykyisiä ja vastaisia ongelmia ja ratkaisuja toteutettaessa,

- tarpeen parantaa tieteellistä tiedontasoa ja kehittää sopivia tekniikoita pyrittäessä käsittelemään tyydyttävästi arktisten alueiden yhä lisääntyviä vakavia ongelmia, jotka liittyvät ympäristöön, voimavarojen käyttöön, talouteen sekä mahdollisiin terveysongelmiin,

- raportin ja suositukset koskien arktisen alueen yhteistyöohjelmaa, jonka Pohjoismaiden ministerineuvosto vahvisti helmikuussa 1996 ja joka korostaa tiivimmän yhteistyön ja koordinaation tarvetta arktisessa toiminnassa ja toimintaperiaatteissa päällekkäisten ponnistelujen tai epäjohtamukaisuuksien välttämiseksi ja jotta saavutettaisiin optimaalinen tasapaino alueellisen, kansallisen ja koko kalottialuetta ja arktista aluetta koskevissa ponnisteluissa ja toimintaperiaatteissa,

- että prosessi Arktisen neuvoston perustamiseksi hallitustenväliseksi institutionaaliseksi kehikseksi edistämään yhteistyötä arktisen alueen ympäristön suojelemiseksi ja kestäväksi kehitykseksi näyttää etenevän kohti päätöstä,

tiedostamme myös

- että usean Pohjoismaan parlamentaarikkojen koordinoitujen huolenilmaukset ja keskustelut helpottavat työtä käsiteltäessä arktisen alueen monimuotoisia ja yhteisiä kysymyksiä,

olemme päättäneet

- ottaa maailman poliittisesta ja ympäristöhistoriallisesta tilanteesta vaarin, kun kaikilla arktisilla kansoilla yhteistyössä ja kalottialueen kansoilla erityisesti on tilaisuus kääntää alueellisten ja kansainvälisten tapahtumien kulku eristyneisyydestä ja vastakkainasettelusta kohti visiota, joka sisältää kalottialueen yhteistyön, kollektiivisen ympäristö- ja sosiaaliturvan sekä yhteisen vastuun yhteisestä napaseutualueen kodistamme,

- suojella ja puolustaa arktista aluetta sen ulkopuolisia ympäristöuhkia vastaan sekä arktisen alueen sisäpuolella tapahtuvia kestäättömiä toimia vastaan,

- vahvistaa kollektiivista tai yhteistä kansainvälistä vastuuta ja mekanismeja, jotka käsittävät kaikki arktiset valtiot, jotta varmistetaan ympäristön ja poliittinen turvallisuus koko arktisella alueella; tunnustaa kunkin Pohjoismaan ja kansainvälisen yhteisön vastuun lievittää arktisen alueen ympäristöuhkia, mukaan lukien radioaktiiviset ja muut ongelmajätteet, joita on upotettu tai laskettu maahan tai mereen tai joita saattaa kulkeutua arktisille alueille ilma- tai merivirtojen mukana,

olemme siksi päättäneet seuraavista suosituksista:

- Arktisen neuvoston perustaminen, joka lisäisi kansainvälistä koordinaatiota ja yhteistyötä kysymyksissä, jotka liittyvät arktiseen politiikkaan, ympäristönsuojeluun, kestävään talouskehitykseen ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen,

- tuki arktisen alueen kehittämiselle ja kansainvälisten ja kansallisten toimien toteutuksille sopivin kohdin UNCEDin Agenda 21:n, varsinkin alkuperäiskansoja koskevan 26:n luvun mukaisesti, biologista monimuotoisuutta koskeva sopimuksen ja Rion julistuksen periaate 21:n mukaisesti,

- kansantalous- ja terveystalouden huolellinen kehittäminen kaikissa niissä pohjoisissa maissa, jotka ottavat huomioon arktisten alueiden erityistarpeet ja -ehdot,

- yhteistyön edistäminen hallitustenvälisen elinten ja ei-arktisten valtioiden välillä, joilla on etuja arktisilla alueilla tai joiden politiikalla saattaa olla vaikutusta niihin, kuten Euroopan unioni ja Pohjoismaiden ministerineuvosto,

- sellaisten kansallisten toimintaperiaatteiden ja kansainvälisten järjestelyjen hyväksyminen, jotka laajentavat arktisia turvakysymyksiä enimmäkseen sotilaallisesta kohti kollektiivista ympäristöturvallisuutta, joka sisältää alkuperäisten pohjoisten yhteisöjen arvot, elämäntavat ja kulttuuri-identiteetin,

- jatketaan ja laajennetaan käytäntöä, jonka mukaan kansallisiin valtuuskuntiin sisällytetään arktisten kansojen edustajia kansainvälisissä neuvotteluissa ja tehtäessä päätöksiä, jotka vaikuttavat arktisiin yhteisöihin, voimavaroihin ja ekoympäristöihin,

- meren elävien voimavarojen ja merinisäkkäiden kestävä ja järkipäiväinen hyödyntäminen,

- hallitustenvälistä yhteistyötä tiivistetään kehitettäessä viestintää, kuljetusjärjestelmiä ja kauppaa koko arktisella alueella yhdenmukaisesti ympäristönsuojelun ja kulttuuri-identiteetin kanssa,

ja kehotamme hallituksia

- perustamaan mahdollisimman pian Arktisen neuvoston ja varmistamaan, että kansalliset viranomaiset toimivat neuvoston suositusten ja toimien toteuttamiseksi,
- sisällyttämään arktisen alueen pysyvän parlamentaarisen komitean osaksi kansainvälistä yhteistyörakennetta Arktisen neuvoston kanssa ja ilmaisemaan toiveen tiiviistä vuoropuhelusta Arktisen neuvoston ja pysyvän komitean välillä,
- ehdotetun Arktisen neuvoston turvin ponnekaasti jatkamaan asianmukaisin voimavaroin ja toimintaperiaatteiden tukemana arktisen ympäristönsuojelun strategian ja sen alaohjelmien toteuttamista;
- työskentelemään uutterasti kansainvälisten sopimusten ja toimintaohjelmien toteuttamiseksi kasvihuonekaasujen vähentämiseksi ja myrkyllisten aineiden päästöjen valvonnaksi, korostaen niiden erityistä vaikutusta pitkällä aikavälillä arktisiin alueisiin ja niiden kansojen hyvinvointiin;
- laatimaan käytäntöjä, joilla kaikista toimintaperiaatteista kaikilla tasoilla, myös kaikista kansainvälisistä sopimuksista, joissa valtio on osapuolena, tutkitaan niiden potentiaalinen vaikutus arktisiin alueisiin ja kansoihin, ehdolla, että tarvittaessa varmistetaan niiden toteuttamisen sopivuus arktisiin olosuhteisiin,
- tukemaan lisääntyntä kansallista ja kansainvälistä tieteellistä tutkimusta ja ympäristön seuranta subarktilla ja arktisilla alueilla mukaan lukien soveltuvin osin seuraavat: kansainvälisen arktisen tiedekomitean organisoima kansainvälisen arktisen tutkimussuunnittelun kansainvälisen konferenssin tunnistamat tutkimusprioriteetit, UNESCO:n pohjoisen tieteen verkoston toiminta sekä muut kansainvälisesti koordinoitut kansalliset tieteelliset toiminnot, jotka liittyvät napa-alueisiin,
- varmistamaan, että kaikkiin suunnitelmiin ja päätöksiin, jotka saattavat vaikuttaa arktisiin maisemiin tai vesiin sisällytetään varhaisessa vaiheessa muodollinen ympäristön arviointi, johon saadaan riittävästi palautetta paikan päällä asuvilta alkuperäiskansoilta,
- yhteistyössä arktisen alueen eri puolilla asuvien alkuperäiskansojen kanssa kehittämään koordinoituihin yhteistyöohjelmiin ja -toimintoihin ilmaisemaan kulttuureja ja historiaa, tunnistamaan oikeudet, henkiset ja inhimilliset arvot ja opit ja parantamaan koko alueen alkuperäiskansojen sosiaalisia ja taloudellisia oloja, tunnustaen varsinkin naisten erityisen roolin ja heidän antamansa panoksen,
- laatimaan ja vahvistamaan toimintaperiaatteita ja ohjelmia, jotka kannustavat ja helpottavat arktisten alkuperäiskansojen aktiivista osallistumista tai johtajuutta tieteellisessä toiminnassa arktisilla alueilla, eritoten sellaisissa aiheissa, jotka pohjoisen asukkaat itse ovat tunnistaneet tärkeiksi oman sosiaalisen ja taloudellisen menestyksensä sekä kulttuurinsa kannalta,
- yhdessä muiden maiden kanssa perustamaan ja tukemaan tieteellisesti pätevää, operationaalisesti käytännöllistä tapaa ehkäistä ja valvoa tätä nykyä arktisille alueille tai vesistöihin sijoitettujen radioaktiivisten jätteiden vahingollisia vaikutuksia arktiseen merelliseen ja rannikkoympäristöön,
- ylläpitämään ja parantamaan kalottialueen ympäristöhavainnoinnin ja seurantajärjestelmien verkostoa, mukaan lukien erityisesti meteorologiset ja ylemmän ilmakehän havainnot, ongelmallisten kemiallisten aineiden seuranta sekä radioaktiivisuus,
- tukemaan ponnisteluja saada aikaan ydinkoekiello ja saattaa kaikki muu siviili- ja sotilaskäyttöön tarkoitettu ydinteknologia ja ydinmateriaali, myös radioaktiivisen jätteen käsittely, kansainvälisen seurannan ja valvonnan piiriin,
- kehittämään ja toteuttamaan mahdollisuuksia arktisiin kysymyksiin liittyviin kansainvälisiin luottamustalouviin toimiin, asevalvontaan ja aseistariisuntaan,
- laatimaan luettelo arktiseen alueeseen liittyvistä toimista, joihin on ryhdytty tässä julkilausumassa tunnustettujen aiheiden suhteen, mukaan lukien alkuperäiskansojen kulttuurien, kielten ja historian tutkimus, ja esittämään tulokset seuraavalle parlamentaariselle konferenssille,

tämän lisäksi

- konferenssi kiittäen hyväksyy Venäjän ystävällisen esityksen isännöidä seuraavaa, viimeistään vuonna 1998 Salehardissa pidettävää parlamentaarista konferenssia,
- konferenssi pyytää arktisen alueen pysyvää parlamentaarista komiteaa jatkamaan työtään, jonka päätehtävät ovat: (1) seurata tämän konferenssin hallituksille ja kansainvälisille elimille esittämien suositusten ja pyyntöjen toimeenpanoa, (2) seurata tiiviisti Arktisen neuvoston perustamista sekä varmistaa ja tunnustaa parlamentaarikkojen rooli vastaisuudessa heidän helpottaessaan neuvoston työtä, (3) tutkia vastaisia vaihtoehtoja parlamenttien välisen yhteistyön järjestämiseksi arktisten maiden kesken ja antaa raportteja seuraavalle parlamentaariselle konferenssille, ja (4) valmistella yhteistyössä isäntämaan kanssa seuraavaa arktista parlamentaarista konferenssia,
- konferenssi pyytää Pohjoismaiden neuvostoa ottamaan jatkuvan vastuun komitean sihteeristöstä yhteistyössä seuraavan konferenssin isäntämaan kanssa.